

P. ERȘOV

CĂLUȚUL COCOȘAT

PARTEA A DOUA

*Basmul iute se desface,
Treaba însă-ncet se face!*

Să pornim a povesti
Despre Vanea-al nostru și
Despre caii din palat
Și căluțul cocoșat.
Caprele s-au dus la mare,
Munții-au codri în spinare,
Din frâu calul s-a smucit
Și spre soare mi-a țîșnit;
Codrii-i lasă sub picioare,
Zboară lîngă-un nour mare

Care umblă și trăsnește,
Fulgere prin cer rotește.
Iacă-un început. Dar stai,
Basmu-abia pornește. Hai:
Pe întinsul ocean
Și pe insula Buian,
În păduri, e-o raclă-uitată
Și în raclă doarme-o fată.
Cîntă o privighetoare,
Prin pădure umblă fiare.
Vezi? Alt început. Ei, dar
Vine și povestea iar!

Cum aflareți, oameni buni,
Vanea-al nostru din cătun
Luase-o slujbă la-mpărat;
Stînd în grajduri la palat
Nu tînjea mai niciodată
După frați sau după tată.
Căci, cu frații, ce-are el?
Poartă straie noi, la fel
Și căciuli și cizme-n lege
De-a umplut la lăzi, vreo zece,
Mîncă bine, doarme tun
După poftă. — Traiu-i bun!

Peste-un timp, băgă de seamă
Un curtean... Un fel de poamă.
(Vezi că, pîn-la Vanea, doar
El era mare grăjdar.
Ca boier de viță-aleasă
Ce-i mirare că se-ndeașă
La măriri și că-l ura
Pe Ivan? Ba se jura
Că va ști să uneltească,

De la curte să-l gonească.
Însă planul ascunzînd,
Deocamdată-și puse-n gînd
Să se facă mut și chior,
Surd, ba chiar fără-un picior,
Tot zicîndu-și: — Stai, Ivane,
Că ți-o coc eu, țopîrlane!)

Ei, și cum tot iscodește,
Vede el că nu-ngrijește
Vanea, nicidecum, de cai.
Dar, minune ca din rai,
Caii noștri fermecați
Sînt tot proaspăt țesălați
Și spălați cum se cuvine,
Coamele-mpletite bine,
Moțurile strînse-ușor,
Ca mătasa-i părul lor,
Iar în iesle aurește
Grîu, de parc-acolo-ar crește;
Apă-n putini, miere de-aur,
Ca turnată adineauri.
— Ce-o fi, măi? se-ntreabă-n gînd
Dregătorul greu oftînd;
Poate-avem, și nu ne pasă,
Oarecare duh, prin casă?
Ia să stau eu să pîndesc!
Nu l-oi prinde? Născocesc
Vreo minciună... Fac ce fac,
Prostului să-i vin de hac.
Și-apoi țarului i-oi zice
Că grăjdarul nou pe-aice
E un mare vrăjitor,
Venetic răufăcător,
Că-i prieten bun cu dracii,
Nu crede-n Isus, ca vracii,

Ba și papistaș a fost
Și mănîncă dulce-n post!

Deci, pe seară, ca motanul,
Fostul domn pe grajd, curteanul,
Drept în staul s-a băgat
Și-n ovăz mi s-a-ngropat.

Miezul nopții cînd să bată
Îl duru în piept deodată
Și, găsind o găurică,
Îl pîndi pe duh... Cu frică,
Auzi un scîrțîit,
Caii scurt au tropăit
Și-a intrat încetișor
Duhul Vanea, bălăior.
A-ncuiat ușa frumos,
Cușma grijuliu și-a scos
Și, din cușma îmblănită,
Ia, în cîrpe învelită,
Pana păsării măiestre...
Soare-ai zice că-n ferestre
Scapără! Cuprins de spaimă,
Tremură curteanu, 'ngaimă
Și ovăzu-l risipește...
Însă duhul nu-l zărește!
Pune pana iute jos,
Curăță caii frumos,
Mi-i tot spală, mi-i gătește,
Coamele mi le-mpletește
Fără de răgaz cîntînd.

Iar colac în iesle stînd,
Clănțănind din dinți, curteanul
Cată cu un ochi, vicleanul,

La cel care-n muncă-i prins.
— Măi, ce dracu? Înadins
S-a gătit ăst duh, îmi pare!
Coarne n-are, barbă n-are,
Pare un flăcău voinic
Cu păr moale, cu nas mic,
Cu fireturi pe cămașă,
Cizmă de saftian, trufașă...
Zău, parcă-i Ivan, leit.
Ce minune! Uluit,
Iar se uită, vede bine...
— ăsta mi-ești! S-a zis cu tine!
(Ghiujul mult s-a bucurat)
Mîine chiar merg la-mpărat
Și-i spun eu ce taine ai.
Stai doar pîn-la ziuă, stai
Că acum am să ți-o coc!
Vanea, neștiind deloc
Ce-l așteaptă, se zorește,
Spală bine, împletește
Coamele și, tot cîntînd,
Ia butoaiele la rînd,
Toarnă apă, pune miere,
Varsă meiul din ciubere,
Cască, falca de-i trosnește,
Și-apoi pana o-nvelește,
Cușma sub ureche-ndeasă
Și îi trage la aghioasă
Lîngă ieslea cailor.

Dar, cînd se crăpă de zori,
Auzindu-l pe Ivan
Sforăind ca Eruslan,
Cel pitit prinde-a foșni,
Ușurel coboară și,
Tot tîrîndu-se hoțește,

Vîră-n cușmă două dește,
Pana ia și, — la-mpărat!

Cînd acesta s-a sculat,
Iacă și curteanul vine
Fără-o leacă de rușine
Și-apoi țarului, cîntat,
Zice-i: — Cu capul plecat,
Înălțate, vin a-ți spune
Despre-o taină și-o minune.
Doamne, nu mă osîndi,
Dă-mi poruncă a-ți grăi.
— Hai, dă-i drumul, țarul zise,
Și căscă, de-adînci plictise.
Dar de-ai să mă minți cumva,
Jur, de bici nu vei scăpa!
Iar curteanul cel lingău
Spuse cu tărie: — Zău,
Pe ce am mai scump pe lume,
Adevăr e ce ți-oi spune.
Vanea-al nostru, știe-oricine,
A ascuns, doamne, de tine,
Mîndrul soare din poveste,
Pana păsării măiestre!
— Pana păsării?... Ce hoț!
A-ndrăznit? Și cînd socoți...
Stai, tîlharule, așteaptă,
Mi-ai stîrnit mînia dreaptă!
— Și-încă nu e tot, să știi!
Nu-ncetează-a răspîndi
Celălalt veninul: — Bine!
Pana deci ascunsă-o ține;
Dar s-a lăudat așa,
Că-n iatacul tău, de-o vrea,
Ar aduce-n seara-albastră
Chiar și pasărea măiastră!

Pîrîtorul se-ncovoaie
Ca o salcie prin odaie,
Către țar mîeros zîmbește,
Îi dă pana și-o tulește.

Țarul tare se mira,
Barba-și netezea, rîdea,
Mai mușca nițel din pană,
Se-nvelea mai bine-n blană
Și striga nerăbdător,
Izbind strașnic din picior
Și-ncruntîndu-și fața toată:
— Hei, chemați-mi prostu-ndată!
Iar curtenii, într-un gînd,
La Ivan să fugă vrînd,
Drept în ușă se ciocniră
Și, buluc, se prăbușiră.
Țarul dacă mi-i văzu
Lung să rîdă începu,
Iar prinzînd curtenii — drace! —
Că-mpăratului îi place,
Își făcură semne, tată,
Și se mai lungiră-o dată.
Țarul, plin de mulțumire,
Le-mpărți căciuli, chimire,
Și curtenii, în sfîrșit,
Spre Ivan s-au repezit,
Dar de astă dată, iacă,
N-au mai stat prostii să facă.

Deci, ajunși la grajd, deschid
Poarta mare către zid,
Iar cu cizmele lor late
Dau în prost, pe săturate.
Au izbit, s-au canonit,
Dar cum tot nu l-au trezit,

Pîn-la urmă nu mai rabdă
Și cu-o mătură-l deșteaptă.
— Ce-i cu slugile-astea-aici?
Cînd vă voi pocni c-un bici
(Zice Vanea blestemînd)
N-o să vă mai dea prin gînd
Să mă deșteptați așa!

Spun curtenii: — Seama ia,
Țaru-n marea-i îndurare
Vrea să-ți pună-o întrebare...
— Țarul, ziceți?... Bine! iată,
Mă gătesc și vin îndată,
Le răspunde-atunci Ivan.
Și își pune un caftan,
Se încinge c-un brîu lat,
Apoi, pieptănat, spălat,
Cu biciușca lui, supus,
Drept la împărat s-a dus.

Nici nu știe ce-l așteaptă.
Se închină, se îndreaptă
Și întreabă înciudat:
— Pentru ce m-ai deșteptat?
Țarul strînge-atuncea tare
Ochiul stîng, cu supărare
Și, sculîndu-se: — Să taci!
Lasă vorba! Știi că-mi placi?
Din a cui poruncă, spune,
Ai ascuns acea minune,
Bun al Înălțimii Noastre,
Pana păsării măiastre?
Ce-s eu, ditai țar, sau fleac?
Spune, că îți vin de hac!
Dar Ivan vorbi deodată:
— Treaba asta-i necurată!
Stai... Păi nu ți-am arătat
Cușma... Cum de mi-ai aflat?
Nu cumva ești ghicitoare?
Ei, dar pune-mă și-n fiare
Sau orice dorești poți face...
Nu am pana, nu, și pace!
— Spune drept sau te omor!
— Păi îți spun și fără zor.

Care pană? Singur spune,
Cum să am așa minune?
Doar că țarul, spumegînd,
Sare, pana arătînd:
— Vrei tu să tăgăduiești,
Dar n-ai să mă păcălești!
Ei, ce-i asta? Și Ivan,
Tremurînd sărmanu-avan,
Scapă cușma-nspăimîntat.
— Hei? Ți s-a cam înfundat,
Rîde țarul. Cum îți vine?
— Of, îndură-te de mine!
Iartă-i vina lui Ivan,
Nu mai mint, că tot e-n van!
Și, cuprins de teamă mare,
I se-ntinde la picioare.
— Pentru că e prima dată,
Vanea, îți iert vina toată,
Spuse țarul. Doar că eu,
Să mă ierte Dumnezeu,
Tare-s mînios. Și pot,
Dac-o fi, cu cap cu tot
Să-ți tai ciuful. Ține minte!
Ei, și-acuma ia aminte:
Știu că te-ai fi lăudat
Că aicea, în palat,
Pasărea măiastră chiar
Ai să ne-o aduci în dar.
Vezi, nu vreau să nu se poată!
Cată s-o aduci îndată.
Vanea, ca un titirez
Sare: — N-am spus! Ce, visezi?
(Strigă bietul, de pomană)
Nu mai zic nimic de pană,
Dar cu pasărea, să știi,
În zadar vei stărui!

Doar că țarul doină-o ține:
— Ce? Stai la tocmeli cu mine?
(Și cu ciudă dă din mâini)
Dacă în trei săptămîni
N-aduci pasărea măiastră
În odaia asta-a noastră,
Jur pe barba mea! Sub apă,
Tot am să te trag în țeapă.
Piei de-aici!

Ivan plîngînd,
O porni atunci oftînd
Spre căluțul lui cuminte.
Iar căluțul, cum îl simte,
Bucuros mi se repede,
Dar cînd plîns pe Vanea-l vede,
Chiar și lui să plîngă-i vine:
— Ce-i, Vaniușa, ce-i cu tine?
Ce ai, dragă frățioare?
Spune calul cu mirare.
Ce-ai pe suflet? Ca-n trecut,
Gata sînt să te ajut.
Ești bolnav, drăguțul meu,
Sau ai dat de vreun om rău?
Vanea calu-mbrățișează,
Îl sărută și oftează:
— Vai de mine, zău așa!
Pasărea măiastră-o vrea
Prea măritul împărat.
N-ai putea să-mi dai un sfat?
Și căluțu-i spune tare:
— De, necazul e cam mare,
Dar tot pot să te ajut.
Nu e rău că n-ai făcut
Cum ți-am spus? Ai fost trufaș...
Cînd veneam către oraș
Găsiși pana. Știi prea bine

Că ți-am spus: „N-o lua cu tine!
N-o lua. Fă cum spun eu,
Altfel o să dai de rău.“
Vezi acum că, din păcate,
Am avut atunci dreptate!
Și doar din prietenie
Vreau să-ți spun: ce-o să mai vie
Va fi încă mai amar...
Dar te du acum la țar,
Află-l și-l vestește-apoi:
„Să-mi dai două albii noi,
Să-mi dai mei cum n-are-oricine,
Ba și vin din țări străine,
Dă poruncă să grăbească
Și cu toții să zorească,
Mîine vreau să plec la drum.“

E Ivan la țar. Acum,
Se închină și apoi:
— Să-mi dai două albii noi,
Să-mi dai mei cum n-are-oricine,
Ba și vin din țări străine,
Dă poruncă să grăbească
Și cu toții să zorească,
Mîine vreau să plec la drum.

Țarul zice, cum-necum,
Ca boierii din divan
Să-i dea toate lui Ivan
Și-i mai spune vorbe bune,
Pînă și „drum bun“ îi spune.

Iar a doua zi, în zori,
Da căluțul din picior:
— Ei, stăpîne! Dormi degeaba?
Cine vrei să-nceapă treaba?
Vanea-atuncea se sculă
Și de drum mi se găta,
Luă mei bun, cum n-are-oricine,
Vinul de prin țări străine,
Se-mbracă mai călduros,
Pe căluț sări, țîfnos,
Scoase-o pîine, știi, mai mare,
Luînd-o spre Soare-Răsare
După nasărea măiastră...
Merg și merg prin ziua-albastră.
Iar în cea de-a opta zi,
Dînd de codri cenușii,
Calul a grăit: — Ivane,
Ai să dai peste-o poiană;
Și-n poiană e un munte

De argint pînă la frunte.
Cît nu-i soare, sus, pe creste
Vin în zbor păsări măiestre
Să bea apă de izvor
Și poți să le prinzi ușor!

Nu sfîrși de spus, că, iată,
În poiană intră-ndată.
Măi, ce cîmp! În aer cald,
Iarba pare de smarald;
Ușurel adie-o boare
De scînteii semănătoare,
Cresc prin iarbă mii de flori
Cum vezi doar arareori
Și în mijlocul poienii,
Ca un stîlp pentru milenii,
Se ridică, drept, un munte
De argint pînă la frunte
Și cu raze-mpodobit.
Pe costișe-n asfințit
Aur că se scurge pare,
Piscul arde, — lumînare.

Și-apoi cînd tîrîș-grăpiș
Au suit pe povîrniș
Și căluțul se oprește
Pe Ivan de-l sfătuiește:
— Măi, Vaniușa, noaptea vine,
Vezi de stai la pîndă bine.
Toarnă vinu-ntr-o covată,
Mestecă-l cu meu-ndată
Și te-ascunde binișor,
Sub cealaltă. Pînă-n zori
Gura să n-o caști, frăție,
Somnul să nu mi te-mbie!

Păsările de-or veni,
Meiul ți-l vor ciuguli
Tot strigînd pe păsărește.
Una tu atunci ochește,
Prinde-o și, vezi, ține-o bine.
Iar de-ai prins-o, către mine
Strigă cît vei ști de tare,
C-oi veni în goana mare.
— Dar te pomenești că frige?
Spune Vanea și, cum zice,
Scotocește prin merinde.
Știi ceva? Ca s-o pot prinde
Am să-mi pun mănuși. Ce, nu?
Dar căluțul dispăru,
Iar Ivan se cuibări,
Sub covată se piti
Stînd cuminte, ca de lemn.

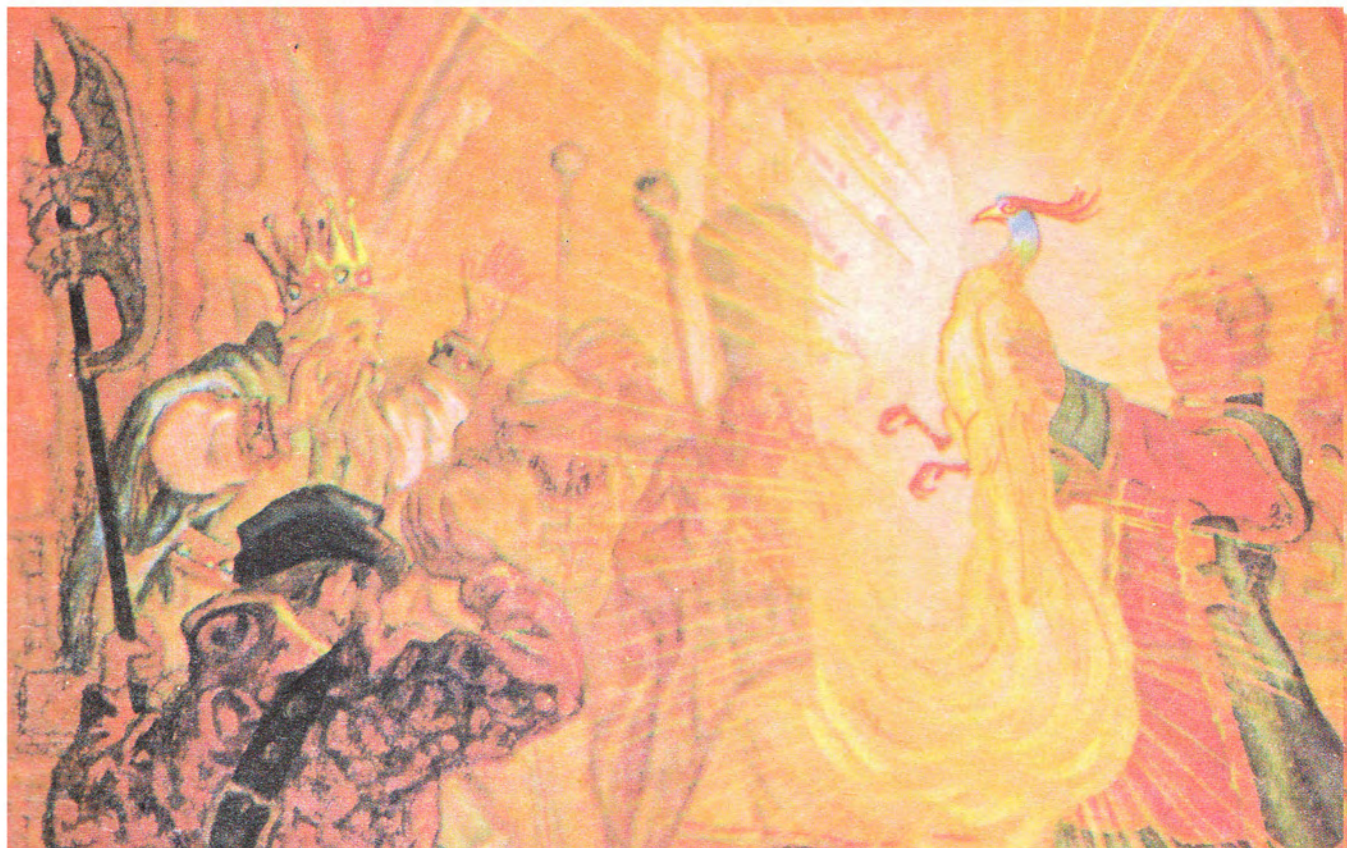
Iată-n miez de noapte, semn
Luminos se răspîndește,
Ca amiaza strălucește
Și-n zbor păsările vin,
Strigă, ciugulesc din vin
Și din mei, cum se cuvine.
Iar, ascuns de ele bine,
Le privește lung cel prost
Și-și vorbește fără rost,
Tot făcînd cu mîna semne:
— Dracul a știut să-ndemne
Multe, vinul să mi-l sece!
Cred c-or fi de cinci ori zece...
De le-aș prinde eu pe toate
M-aș căpătui, măi frate!
Ce să spun, îs mîndre tare...
Vezi, sînt roșii la picioare,
Iar drept cozi — ce caraghioase! —

Au trei pene luminoase.
Strălucire-așa bogată-i
Doar pe vatra ta, măi tată!

Dar cu vorbele sfârșind,
Vanea cată iar, cu jînd,
Iese-ncet din ascunziș,
Se tîrăște pe furiș
Și-o măiastră mi-a-nhățat.
— Măi, căluț, te-am ascultat!
Vin, prietene, degrabă
C-am făcut o bună treabă!
Strigă dar Ivan cel prost.
Calul lîngă el a fost
De îndată: — Bravo ție!
Spuse el cu bucurie.
Vîr-o repede în sac,
Leagă-l... — Și... ce să mai fac?

— Păi, ia sacul la spinare
Și-apoi șterge-o, de-a călare!
— Vreau să le mai sperii, stai,
Spuse Vanea-al nostru. Vai,
Cum mai țipă-n gura mare!
Și, cu sacul, la-ntîmplare
Dă în lung și-n curmeziș.
Ca un foc într-un tufiș,
Păsările, buimăcite,
Zboară-n cercuri aurite
Și se-ascund pe după nori,
Iar greoi în urma lor
Fluturîndu-și lung mînușa,
Strigă ca nebun Vaniușa.
Păsările-n nori pieriră,
Iar drumeții se gătiră
Și plecară amîndoi
Cale lungă, înapoi.

Iată și cetatea noastră.
— Prins-ai pasărea măiastră?
Țarul mi l-a întrebat
Pe Ivan, — și s-a uitat
Spre curteanul ce intrase
Și de deget se mușcase.
— Păi, dar ce, m-am lăudat?
Spuse Vanea, cumpătat.
— Unde e? — Mai zăbovește!
Să se-astupe, poruncește,
Și fereastra. Vezi, că voi
Bezna grea să fie-n toi!
Iar curtenii când fugiră
Geamul de-l acoperiră,
Vanea strigă cu putere:
— Ieși, mîndruțo, la vedere!

De lumina minunată
Toți parc-au orbit deodată
Iară țarul a strigat:
— Aoleu! Foc la palat!
Hei, pojarnicii-i chemați.
Stingeți! Stingeți! Ce mai stați?
— Nu vezi că-i lumina-albastră?
Asta-i pasărea măiastră,
Spuse prostul vînător
Care hohotea de zor.
Ți-am adus o jucărioară!
Țarul, cu-inima ușoară
Spuse-atunci: — Vaniușa, dragă,
M-ai înveselit, nu șagă!
Ca răsplată, prin ucaz
Te înalț scutier, de azi!

Dar șiretul de curtean:
„Las-că fac eu un alt plan,

Se gîndi cu dușmănie.
Hei, odată o să vie
Apa și la moara mea!
Nu va fi mereu așa.
Oi urzi vreo uneltire
Să dai de nenorocire!“

Cît trecu, nu se prea știe.
Iacă, la bucătărie,
Bucătarii din palat
Și slujbașii la-mpărat
Beau la mied fără-ncetare
Și povești spun, fiecare.
— Știți, grăi un pivnicer,
Am făcut eu rost mai ieri
De o carte, o minune!
Cinci povești într-însa spune,
Strașnice închipuiri!
Le citești și te tot miri.
Meșter, zău, cine le-a scris!
Toți atunci: — Fii bun, i-au zis,
Povestește, frățioare!
— Și pe care-ați vrea-o oare?
Sînt doar cinci. Nu știu de ce.
Prima despre *castor* e,
Cu un *țar* slăvit e-a doua...
Stai să-mi amintesc... a treia-i
Cu-o *domniță din Șiraz*,
În a patra-i *Bobîl cneaz*,
Iar a cincea... Ia stai... stai...
Iar a cincea spune... Vai,
Uite că îmi stă pe limbă...
— Ei? — Prin minte mi se plimbă...
— Nu-i cu-o mîndră de prin lume?
— Asta e! A cincea spune
Despre o *crăiasă*... da!

Ei, pe care deci ați vrea
Să v-o spun în astă seară?
— Cu crăiasa, toți strigară,
Că pe țari îi știm și noi.
Despre mîndrele de soi
Ascultăm mai cu plăcere...
Plin de ifos, cum se cere,
Sluga fornăi pe nări:

— Peste șapte țări și mări,
Fraților, e un ocean,
Peste care an de an
Umblă doar păgînii, cică.
De la noi, de-aici, adică,
Nimeni n-a plecat nicicînd,
Nici curtean, nici om de rînd.
Negustorii spun, măi tată,
Că trăiește-acolo-o fată,
O minune a minunii,
Fiică bună de a Lunii,
Sora Soarelui de foc.
Fata asta în cojoc
Roșu umblă tot mereu
Într-o luntre de-aur greu
Și cu vîsle de argint,
Singură pe-ocean vîslind.
Cîntă cîntece măiestre
La lăuta ei de zestre...

Cînd curteanul auzi,
Țuști! la țar se repezi,
Alergînd pe cît de tare
Îl țineau cele picioare.
Se plecă pîn-la podea
Și-ncepu să cînte-așa:
— Cu privirile plecate

Vin la tine, împărate.
Doamne, nu mă osîndi,
Dă-mi poruncă a-ți grăi.
— Spune, dar să fii cinstit,
Nu s-aud că m-ai mințit!
Strigă tare împăratul.
Iar curteanu-mpielițatul:
— La bucătărie stam,
Pentru tine închinam.
Iar în clipele aceste
Careva spuse-o poveste
Despre-o fată, o crăiasă,
Dintr-o lume neguroasă.
Și scutierul tău jura,
Se jura pe barba ta,
Că și pasărea, frumoasa
(El numise-așa crăiasa),
O cunoaște. De-o dorești,
Ți-o aduce... cînd poștești!

— Să-mi chemați scutieru-ndată!
Strigă țarul, care cată
Spre curteanul prea plecat,
Ce-ntr-un colț, s-a tupilat.
Iar boierii se grăbiră,
Peste Vanea năvăliră
Și, cum sforăia, știi, dus,
În cămașă l-au adus.

Țarul, lin și fără toane
Începu: — Să vezi, Ivane,
Chiar acum am aflat
Că din nou te-ai lăudat
Cu-altă pasăre frumoasă,
Cum să spun, cu o crăiasă...
— Țarule, ce-o fi cu tine?
Zise Vanea. Nu ți-e bine?

Ți s-a năzărit? Ce vis
Năluciri ți-a mai trimis?
Nu, oricâte-ai să scornești,
Află, nu mă păcălești!
— Ce? Stai la tocmeli cu mine?
Ești nebun? Ia seama bine,
Strigă țarul dînd din mîini.
Dacă în trei săptămîni
Nu-mi aduci, cum știi, crăiasa
În palat, unde mi-e casa,
Jur pe barba mea! Sub apă,
Tot am să te trag în țeapă!
Piei de-aici!

Ivan, plîngînd,
O porni atunci oftînd
Spre căluțul lui cuminte.
Năzdrăvanul, cum îl simte:
— Ce-i, Vaniușa, ce te doare?
Îl întreabă cu mirare.
Ești bolnav, drăguțul meu?
Sau ai dat de vreun om rău?
Vanea calu-mbrățișează,
Îl sărută și oftează:
— Țarul vrea să-i vin acasă,
La palat, cu o crăiasă...
Uite cum tot dau de greu!
Ce să fac, căluțul meu?
Și căluțu-i spune iar:
— De, necazu-i mare, dar
Tot cu mine-ai să te-ajuti.
Vezi dacă n-ai vrut s-ascuți?
Și doar din prietenie
Vreau să-ți spun: ce-o să mai vie
Va fi încă mai amar!
Dar te du acum la țar
Și îi spune: „La plecare

Dă-mi, te rog, două ștergare,
Cort de aur și mătăasă,
Tot ce trebuie la masă
Și mulțime de mîncări,
Dulciuri, chiar de peste mări.“

Cum ajunse la palat
Vanea-așa a cuvîntat:
— Țarule, pentru plecare
Dă-mi, te rog, două ștergare,
Cort de aur și mătăasă,
Tot ce trebuie la masă
Și mulțime de mîncări,
Dulciuri, chiar de peste mări.
Țarul, care sta în pat,
Porunci ne-ntîrziat
Ca boierii din divan
Să-i dea toate lui Ivan,
Și-i mai spune vorbe bune,
Ba chiar și „drum bun“ îi spune.

Iar a doua zi, în zori,
Da căluțul din picior:
— Ei, stăpîne! Dormi degeaba?
Cine vrei să-nceapă treaba?
Atunci Vanea se sculă
Și de drum mi se găță,
Luă momeli pentru crăiasă,
Tot ce trebuie la masă
Și mulțime de mîncări,
Dulciuri, chiar de peste mări,
Cîte-n sacul lui încap.
Îl legă ca pe-un ciorap,
Se-mbrăcă mai călduros,
Pe căluț sări ciudos,
Scoase-o pîine, știi, mai mare,

Luînd-o spre Soare-Răsare,
S-o aducă pe crăiasă.

Merg întruna, nu se lasă,
Și-n sfîrșit, a opta zi,
Intră-n codri cenușii.
— Iată drumul spre ocean,
Spuse calul năzdrăvan.
Fata pe ocean trăiește.
Vezi tu, Vanea, ea pășește
Doar de două ori pe an,
Către noi, de pe ocean,
Pentru cîte-o zi întreagă.
Las-că vezi tu mîine, dragă!
Și căluțul, cu Ivan
A ieșit drept la ocean,
Peste care-un val în spume
Tremură și ca un fum e.
Vanea mi-a descălecat,
Iar căluțu-i da iar sfat:
— Hai, proptește cortul tare,
Pune masa pe ștergare
Cu tot felul de mîncări,
Dulciuri chiar de peste mări,
Și pe după cort te-ntinde.
Numai vezi de ia aminte:
Uite, cu crăiasa vine
Barca de-aur către tine...
Las-o-n cort, las-o cît vrea
Să mănînce și să bea;
Iar cînd va cînta duios,
Ieși din ascunziș, frumos,
Intră-n cortul de mătasă,
Prinde-o iute pe crăiasă
Și mă cheamă de îndată.
La porunca ta strigată

Voi veni numaidecît
Și-om porni... Dar, cît de cît,
Cătă bine să te ții,
Că, dacă vei adormi,
Alt bucluc, să știi, te paște!
Calul pierе. Stînd să caște,
Vanea se piti și el
Și tăie pînza nițel,
S-o pîndească pe crăiasă.

E-o amiază luminoasă;
Fata vine către el,
Intră-n cort încetinel
Și se pune-apoi la masă.

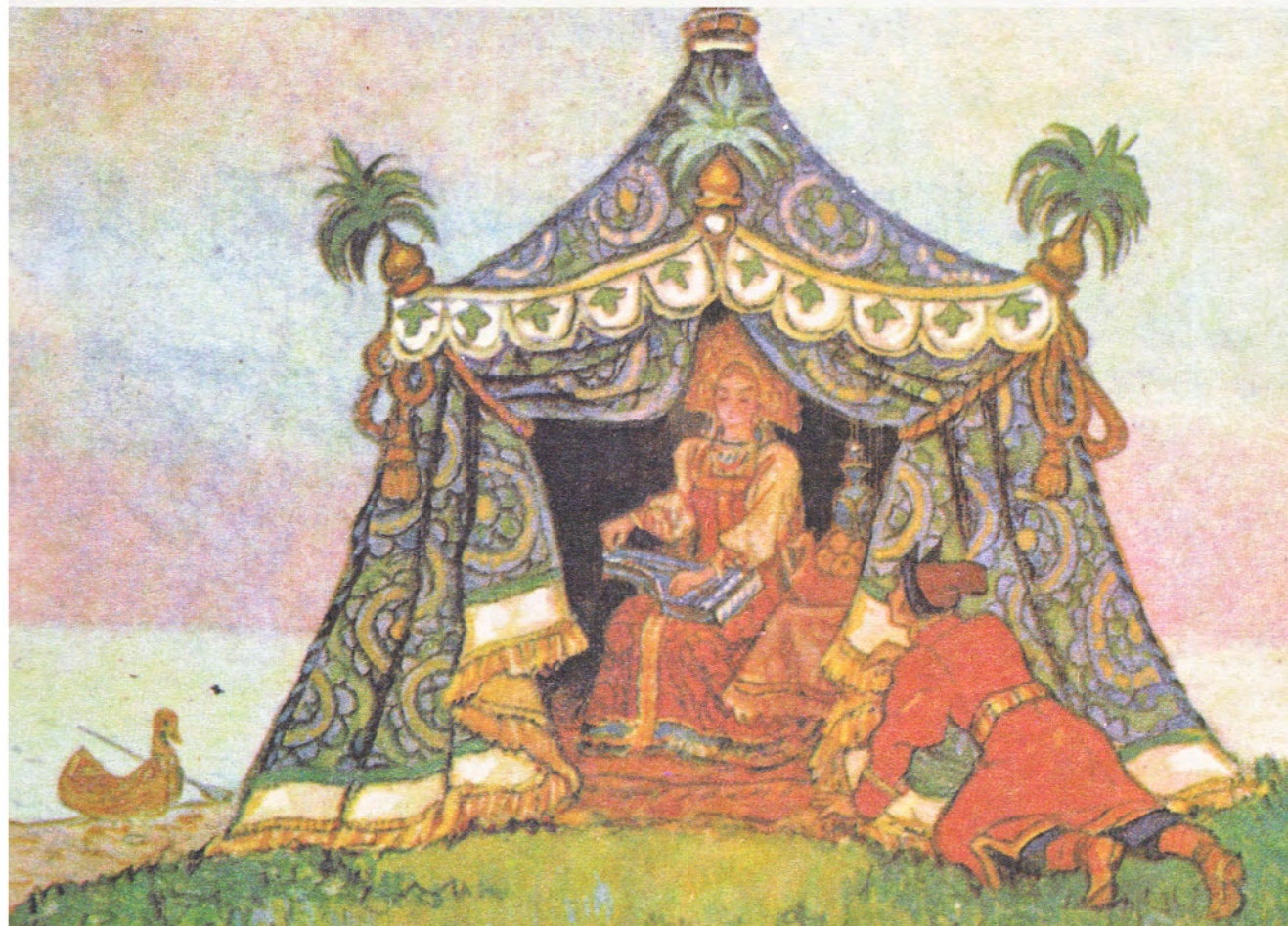
— Iacăt-o și pe crăiasă!
Și-n povești ți se mai spune,
Zice Vanea, că-i minune,
Că-i a lumilor frumoasă...
Mă tot uit eu la crăiasă,
Dar frumoasă nu-i de fel.
E-albă, trupu-i subțirel
Mi-l cuprinzi cu-o mână lesne,
Și ce glezne, ce mai glezne!
Parc-ar fi de pui, zău... Ptiu!
Placă-i cui i-o place! Știu
Că n-aș lua-o niciodată!
Fata cîntă-acum șireată,
Iar Ivan, nu știe cum,
Mi se lasă-ntîi pe-un pumn
Și, de cîntec legănat,
Îmi adoarme ca scăldat.

Soarele lin apunea,
Dar căluțul necheza,
Cu copitele izbind
Și-nciudat boscorodind:
— Dormi, Ivane, liniștit!
Ce să-ți pese? Negreșit
Nu pe tine, chiar sub apă,
Țarul te va trage-n țeapă...
Iar Vaniușa-atunci ofta,
Și plîngînd se tot ruga
De căluț, de-o vrea să-l ierte,
Să-nțeleagă, să nu-l certe,
Că n-o să mai doarmă, zău!
— Să te ierte Dumnezeu,
Zise calul. După toate,
Voi mai face ce se poate.
Vezi de nu mai ațipi!
Mîine chiar, în zori de zi,

Va veni mîndra crăiasă
Și în cortul de mătasă
Va mai bea din miedul tău.
De-ai s-adormi iar, e de rău,
Că te-așteaptă țeapa, știi!
Și căluțul iar pieri.

Vanea strînse, pasămite,
Pietre, cuie ascuțite
De la vechi bărci fărîmate
Ca să-l poată-mpunge-n spate,
Somnul de l-ar toropi.
Iar în zori, a doua zi,
Iacăt-o și pe crăiasă.
Barca lîngă mal o lasă,
Intră-n cort încetinel,
Se așază și, la fel,
Între-atît de dulce cîntă,
Vorba moale o cuvîntă,
Că Ivan al nostru, mai,
Mai să picotească: — Stai!
Nu! Așteaptă! Vanea strigă
Și-n picioare se ridică.
Nu te las s-o mai tulești,
N-ai să mă mai păcălești!
Se repede și — mămucă! —
De cosițe mi-o apucă...
— Hai, căluțule, degrabă!
Vin și-ajută-mă la treabă!
Calul într-o clipă vine:
— Ei, halal! Așa e bine!
Suie-mi-te în spinare,
Și-apoi ține-o, neică, tare!

În cetatea lui frumoasă
Țaru-aleargă spre crăiasă,

Grabnic mîinile-i apucă
Și-n palat ar vrea s-o ducă,
S-o așeze pe crăiasă
Sub pologul de mătasă.
I se uită-n ochi vrăjit
Și-i vorbește-ndrăgostit:
— Of, fecioara mea senină,
Te îndură, fii țarină.
Cît din ochi doar te-am cuprins
O văpaie m-a aprins.
Ochii tăi de mure coapte
N-au să-mi lase somn la noapte
Iară ziua focul lor,
Of, mă va usca de dor!
Uite, nimeni nu te-nfruntă.
Totu-i gata pentru nuntă.
Mîine-n zori, lumina mea,
Mîine ne vom cununa,
Mîine ai să-mi fii mireasă...

Doar că tînăra crăiasă,
Fără-un cuvîntel măcar,
Și-a-ntors spatele spre țar.
Țarul însă nu cîrtește,
Ci mai mult se-ndrăgostește.
Îngenunche-n fața ei
Și-i apucă mîna: — Ce-i?
Se pornește iar a-i spune,
Ce-i, frumoasa mea minune?
Spune-mi ce te-a supărat.
Focul meu nesăturat?
Vai de mine și de mine...
Dar crăiasa-i spune: — Bine.
Dacă vrei chiar să mă iei,
Adu-mi, dar în zile trei,
Inelușul din ocean.

— Hei, chemați-l pe Ivan,
Strigă țarul. Și, de zor,
Mai s-o ia el la picior.

Iată că Vaniușa vine;
Țaru-l ia cu vorbe line:
— Uite ce-i, dragă Ivan,
Du-te iar pîn-la ocean
Și-adă-mi de la fund, că lesne-i,
Un inel de al crăiesei.
De-l aduci în zile trei,
Drept răsplată-ți dau ce vrei!
— Păi, după întîiul drum
Mai sînt obosit și-acum.
Iar să merg pîn-la ocean?
Spune amărît Ivan.
— Hoțule, cum să n-am zor?
Nu vezi că vreau să mă-nsor?
Strigă plin de nerăbdare
Țarul, bate din picioare.
Ia nu te codi la treabă.
Șterge-o, pleacă mai degrabă!

Bietul Vanea vru să plece.
— Stai! Cum drumul tău va trece
(Spuse din senin crăiasa)
Unde-și are mama casa
De smarald, bătută-n stele,
Mergi de-i spune mamei mele
Cum că fiica ei ar vrea
Să priceapă de ce ea
De trei nopți și de trei zile
Fața și-o ascunde-a silă?
Frățiorul meu frumos
De ce stă în nour gros
Și privirea lui cea trează

Nu-mi trimite nici o rază?
N-ai să uiți? — Nu, doamne sfinte,
Numai dac-oi ține minte!
Dar aș vrea să știu acuma
Cin' ți-i frate, cine muma,
Ca să nu uit de niciuna.
Spuse-atunci crăiasa: — Luna
Mi-este mamă, iară frate
Soarele! — Trei zile-n toate!
Mai adaugă țarul-mire,
Iar Ivan, plin de mîhnire
O pornește-atunci oftînd
Și aproape, zău, plîngînd,
Spre căluțul lui cuminte.

Iar căluțul, cum îl simte:
— Ce-i, Vaniușa, ce te doare?
Ce ai, dragă frățioare?
Îl întreabă.

— E de rău!
Ce să fac, căluțul meu?
Țarul vrea să se însoare,
Și-ncă zor nevoie mare!
Iar mă plimbă la ocean,
Spune amărît Ivan.
Și-apoi procletul de țar
Timp mi-a dat trei zile doar
Să-i găsesc (dar în ce fel?)
Dracu știe ce inel.
Și mi-au poruncit și ca
Soarele și Luna, da,
Undeva, la ei acasă,
Să-i întreb... Măi, ce crăiasă!
— Eu doar din prietenie
Vreau să-ți spun: ce-o să mai vie
Încă nu s-a terminat,

Spuse calul cocoșat.
Du-te-acuma și te culcă,
Iar în zori ceva îmbucă
Și-om porni către ocean.

Cînd se luminează, Ivan
Își vîrî în buzunar
Niște cepe de-ale mari,
Se-mbrăcă mai călduros,
Pe căluț sări, frumos,
Și la lung drum mi-a pornit...
Stați nițel c-am obosit!

